

SWOT-АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ КПІ ІМ. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО ЯК БАЗОВОГО СУБ'ЄКТУ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В МЕЖАХ КРАЇНИ ТА СВІТУ

Шишолін А. П., начальник відділу зовнішньоекономічної діяльності,
Національний технічний університет України „Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”,
a.shysholin@gmail.com

Активні процеси комерціалізації діяльності університетів потребують свого системного дослідження із застосуванням сучасних технологій моніторингу, SWOT-аналізу, цільових експертиз та інших управлінських технологій, що розкривають проблемні зони, окреслюють конфлікти розвитку, розкривають сильні та слабкі сторони діяльності.

Рекомендуємо для розширення розуміння та системності дослідження особливостей розвитку КПІ ім. Ігоря Сікорського проведення SWOT-аналізу його діяльності з відокремленням врахування впливу факторів прямої та непрямої дії з огляду на впровадження університетом стратегічно орієнтованих заходів з управління міжнародними трансферами знань з подальшим вибором і ретельним формуванням стратегії інтернаціоналізації університету.

На першому етапі були обрані та детально описані риси, що характеризують сильні, слабкі сторони діяльності університету та фактори, що віддзеркалюють вплив можливостей, загроз з боку зовнішнього середовища з одночасним розподілом на прямого і опосередкованого впливу за останні 5 років.

На другому етапі з метою кількісного оцінювання доречно скористуватися методами багатокритеріальних бальних оцінок, експертних оцінок, статистичного аналізу за допомогою більш складних матриць ситуаційного аналізу, які дозволяють зробити більш точний аналіз на основі кількісних показників і оцінок [1]. Тобто, ефективність складових SWOT-аналізу визначається за допомогою бальної оцінки (від 1 до 5) за допомогою оцінки експертів. Експертне оцінювання проводиться на основі зібраних емпіричних даних, що ґрунтуються на дослідженнях наукової та світової спільноти та доказової бази даних вітчизняних, світових аналітичних центрів, консалтингових фірм.

Наступним, третім етапом була оцінка важливості слабких і сильних сторін, можливостей і загроз для розвитку університету в сучасних умовах за допомогою показника значимості і-ої характеристики розвитку університету в умовах мікросередовища та макросередовища окремо. Було залучено до аналізу та розрахунків напрацьований методичний апарат, який наведено у методиці побудови сценаріїв розвитку України з використанням SWOT-аналізу та форсайту економіки України: середньостроковий (2015-2020 роки) і довгостроковий (2020-2030 роки) часові горизонти [2], [3]. Далі розраховано ранг кожної сильної та слабкої сторони, можливостей та загроз, який дозволяє визначити рівень сприятливості (або несприятливості) кожного фактору розвитку університету в умовах існуючого на тепер середовища.

Після цього, на четвертому етапі, спираючись на якісні експертні оцінки, що сформовані на основі досліджень думок наукової спільноти, провідних фахівців, аналітико-експертних висновків національних і міжнародних аналітичних центрів, консалтингових фірм, пропонується зіставити характеристики між собою і окреслити їх вплив однієї на одну. У результаті узгодження експертних оцінок отримуємо коефіцієнти кореляції внутрішніх і зовнішніх характеристик, на основі яких складається матриця зіставлення компонентів SWOT-аналізу [4; 5].

На п'ятому етапі, на основі матриці зіставлення компонентів SWOT-аналізу підраховано кількість сильних і слабких характеристик, які впливають на фактори розвитку, перспективи та кожну загрозу та можливість [6]. У даному варіанті реалізації SWOT-аналізу проводиться не просто підрахунок кількості характеристик, а підсумовування коефіцієнтів їх кореляції, так як вони приймають значення не тільки 0 і 1, а від 0 до 1. Можна сказати, що виконується процедура зважування характеристик щодо ступеня їх взаємозв'язку. Визначається, які саме сильні та слабкі характеристики можуть впливати на реалізацію відповідних загроз і можливостей. В подальшому здійснюється розрахунок чинника впливу, що характеризує ступінь реалізації можливостей та використання сильних сторін при наявних загрозах і слабких сторонах [7]. Далі розраховується потенціал сильних і слабких сторін, а також реалізація можливостей і загроз. Слід зазначити, що крім введення коефіцієнта кореляції можливе попереднє ранжування характеристик за кількома параметрами. Ранги характеристик визначаються за допомогою експертного оцінювання та враховуються при підрахунку факторів впливу

За результатами розрахункової таблиці можна зробити висновок, що потенціал реалізації загроз має високий рівень, оскільки отриманий показник мав додатне значення. Водночас, потенціал реалізації можливостей також має досить високий рівень, оскільки вплив сильних сторін сильніший ніж прояв слабких. Проведена оцінка і SWOT-аналіз окреслюють значне коло конфліктних зон, проблем, загроз, потенційних можливостей у КПІ ім. Ігоря Сікорського. Дворівневий аналіз дозволив з'ясувати, що в умовах макросередовища університет має значні переваги за рахунок історично набутих сильних сторін, незважаючи на серйозні загрози. Водночас, на мікрорівні спостерігаємо наявність значних загроз, при нехтуванні якими університет не може зайняти гідну позицію на світовому ринку, хоча почувається достатньо впевнено на ринку України.

Більш впливовою сильною стороною визначено підвищення рівня інноваційного потенціалу КПІ ім. Ігоря Сікорського, тоді як слабкі сторони – світовий рейтинг університетів і концентрація та відтік інтелекту. Аналіз свідчить про недостатню ефективність сильних сторін і можливостей, які не повністю перекривають загрози, що виникають перед університетом збоку зовнішнього середовища.

Отримані у результаті дослідження дані свідчать про необхідність впровадження нових форм адміністрування, запозичених із сфери підприємництва та бізнесу, зміни інструментарію та вмотивованості поведінки академічних співробітників, менеджерів задля адаптації до нових умов комерціалізації діяльності університету. Для обрання відповідної стратегії було зібрано інформацію про досвід провідних закордонних і вітчизняних закладів вищої освіти, наразі триває її аналіз, на основі якого пропонується сформулювати остаточний висновок про доцільну стратегію. Такою вбачається активізація залучення всіх підрозділів до зовнішньо-економічної діяльності КПІ ім. Ігоря Сікорського за допомогою трансферу знань, що сприятиме розвитку інтернаціоналізації університету.

Список використаних джерел:

1. Кадышева Е. В. Методика проведения SWOT - анализа. Образцы матриц SWOT. URL: <https://refdb.ru/look/2557072.html> (дата звернення: 09.12. 2018).
2. Форсайт економіки України: середньостроковий (2015-2020 роки) і довгостроковий (2020-2030 роки) часові горизонти / наук. керівник проекту акад. НАН України М. З. Згуровський; Міжнародна рада з науки (ICSU); Комітет із системного аналізу при Президії НАН України; Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»; Інститут прикладного системного аналізу НАН України і МОН України; Світовий центр даних з геоінформатики та сталого розвитку. Київ : НТУУ «КПІ», 2015. 136 с.
3. Згуровський М. З., Переверза К. В. Методика побудови сценаріїв розвитку України з використанням swot-аналізу. Системні дослідження та інформаційні технології : науково-технічний журнал. 2009. № 2. С. 7–17.
4. SWOT Analysis Template. URL: https://www.businessballs.com/free_SWOT_analysis_template.pdf (дата звернення: 09.11. 2017).
5. Згуровський М. З., Гвишиани А. Д. Глобальное моделирование процессов устойчивого развития в контексте качества и безопасности жизни людей. Отчет за 2007/2008. Киев : «Политехника», 2008. 350 с.
6. Панкратова Н. Д., Касьянова К. Н. К стратегическому развитию региона АР Крым. Системный анализ та інформаційні технології: матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції, Київ, 26-30 травня 2009 р. Київ, 2009. С. 175.
7. Попов М. В. SWOT – анализ как инструмент выработки и обоснования стратегии жилищного строительства на уровне крупного города в современных условиях. Предпринимательство. Москва, 2010. № 5. С. 56–58.